

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

Nr. 13555/5/12.08.2009

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI TINERETULUI
UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI, CLUJ-NAPOCA

METODOLOGIA

evaluării implicării în comunitate

Criteria, standarde și indicatori pentru evaluarea anuală a implicării în comunitate a facultăților din Universitatea Babeș-Bolyai

- propunere -

-2009-

UNIUNEA
EUROPEANĂ

MINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

Documente suport:

- Metodologia elaborată de Australian University Community Engagement Alliance (AUCEA)
- Metodologia de evaluare a calității a Australian Universities Quality Agency
- Metodologia elaborată de Higher Education Quality Committee - Africa de Sud
- Sistemul de evaluare a implicării în comunitate dezvoltat de Fundația Carnegie - USA
- Sistemul de evaluare a implicării în comunitate dezvoltat de Campus Compact - USA
- Articole științifice, rapoarte elaborate de asociații sau instituții de învățământ din UK, Australia, USA – conform bibliografiei atașate
- Carta Universității Babeș-Bolyai
- Planul strategic 2008-2011 al Universității Babeș-Bolyai
- Planurile operaționale ale Universității Babeș-Bolyai
- Relațiile Universității Babeș-Bolyai cu mediul economic și administrativ (document intern nr. 19.577 din 22.11.2007)
- Schimbarea cooperării Universității Babeș-Bolyai cu întreprinderi și bănci (document intern nr. 9.151 din 2.06.2008)
- Program de cooperare regională al Universității Babeș-Bolyai (document intern din 31.05.2008)
- Program de cooperare locală a Universității Babeș-Bolyai (document intern din 11.06.2008)
- Universitatea Babeș-Bolyai – universitate deschisă (document intern din 25.09.2004)
- Universitatea Babeș-Bolyai angajează noi acțiuni în serviciul comunității locale (document intern nr. 11.196 din 09.07.2008)

Metodologia se adresează:

- Decanilor și prodecanilor responsabili cu acțiuni de implicare în comunitate și/sau realizare a rapoartelor de evaluare a planurilor operaționale ale facultăților
- Oficiului de Cooperare Locală și Regională
- Prorectorilor responsabili cu cooperarea locală, cooperarea regională și relația cu companiile
- Șefilor de catedra, conducerii institutelor și centrelor de cercetare precum și a oricărei structuri aparținând Universității Babeș-Bolyai care oferă servicii către comunitate și/sau dorește dezvoltarea activităților de implicare în comunitate

UNIUNEA
EUROPEANĂ

MINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

Metodologia este implementată de:

- Decani și prodecani responsabili cu acțiuni de implicare în comunitate și/sau realizare a rapoartelor de evaluare a planurilor operaționale ale facultăților
- Oficiul de Cooperare Locală și Regională
- Prorectorii responsabili cu cooperarea locală, cooperarea regională și relația cu companiile

1. Context**1.1. Implicarea în comunitate – definire și caracteristici***De ce implicare în comunitate?*

Implicarea în comunitate a apărut pe agenda universităților alături de predare și cercetare și în extinderea serviciilor oferite comunității în urma creșterii gradului de conștientizare asupra rolului pe care o instituție de învățământ îl are în dezvoltarea unei comunități. Dincolo de nivelul de educație al populației dintr-o anumită regiune, vorbim acum de adaptarea la nevoi specifice de dezvoltare regională și soluționarea de probleme specifice unei comunități. Universitățile au fost în mod tradițional implicate în cercetare și elaborare de soluții, însă responsabilitatea implicării în comunitate aduce cu ea o subliniere a beneficiilor mutuale, a implicării sistematice de ambele părți (Australian Universities Community Engagement Alliance- AUCEA), incluzând consultarea reprezentanților comunității în activitatea curentă a instituției.

Putem identifica o stadialitate în procesul de includere a principiilor implicării în comunitate în activitatea curentă a unei instituții de învățământ superior (Gaffikin & Morrissey, 2008 apud Perry, 2000):

- „the ivory tower model” – instituție detașată;
- „the non-partisan model” – universitate circumspectă cu privire la implicare pentru a evita acuzațiile de părtinire;
- „the service model” – oferirea de sprijin ocazional și izolat comunității, bazat pe voluntariatul angajaților și studenților; puterea de decizie rămâne exclusiv în sfera instituției;
- „the outreach model” – un nivel mai ridicat de organizare a sprijinului oferit comunității, interacțiunea rămânând unidirecțională;
- „the engaged model” – bazat pe schimb de resurse cu comunitatea, bazat pe parteneriate de durată ce oferă membrilor comunității posibilitatea de implicare în conturarea activităților instituției;

Universitatea Babeș-Bolyai își asumă prin acțiunile din ultimii ani implicarea sistematică în comunitatea locală și regională, acest angajament fiind reflectat în documentele interne, în acțiunile asumate de fiecare structură a instituției.

UNIUNEA
EUROPEANĂ

MINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

Definirea implicării în comunitate

Similar multor concepte din științele sociale, nici implicarea în comunitate a universităților („community engagement”) nu beneficiază de o definiție larg acceptată, diferitele comunități de practică și instituții de învățământ definind implicarea în comunitate de cele mai multe ori în funcție de capacitatea instituției și nevoile comunității locale. Cu toate acestea, activitățile de implicare în comunitate prezintă anumite caracteristici comune, prezentate mai jos, alături de cele ale unei instituții de învățământ pentru care implicarea în comunitate constituie o prioritate.

Una dintre cele mai cuprinzătoare definiții ale termenului, definiție pe care o adoptăm pentru prezentul document, este cea oferită de „the Committee on Institutional Cooperation (CIC)”:

„Implicarea în comunitate constă în stabilirea unei legături între resursele universității și cele ale comunității pentru a îmbogăți cercetarea, a îmbunătăți curriculum-ul și în general predarea, pentru a pregăti cetățeni educați și implicați, pentru a veni în întâmpinarea nevoilor comunității (Stanton, 2007).

Implicarea în comunitate vine în completarea accepțiunii clasice a serviciilor oferite comunității, cercetării în folosul comunității și oricărei alte activități realizate de membrii universității și adresate comunității prin caracterul puternic bidirecțional: stakeholder-ii externi nu sunt doar informați sau consiliați, ei sunt implicați în procese decizionale la nivel de instituție de învățământ, au posibilitatea de a modela soluțiile pe care universitatea le oferă în etape cheie ale elaborării lor (pentru modele de implicare în comunitate vezi Hashagen, 2002).

Definirea comunității se face de către fiecare instituție în parte, fiind incluse criteriile de natură geografică, socio-profesională, demografică, etc. Acestea sunt menționate în documentele interne ale instituției referitoare la implicare, fiind justificată alegerea lor.

În Metodologia de față, comunitatea este constituită pe criterii geografice, Universitatea Babeș-Bolyai derulând numeroase inițiative de implicare la nivel local și regional.

Caracteristicile unei universități implicate în comunitate

Garlick (Garlick, 2002) identifică, pe baza analizării universităților din Australia ce valorizează implicarea în comunitate, anumite caracteristici ale unei instituții de învățământ superior pentru care implicarea în comunitate constituie o preocupare constantă:

- Implicarea este reflectată în misiune
- Membrii comunității sunt implicați în activitățile din campus într-o manieră continuă
- Angajații de la diferite niveluri își asumă roluri de lider în acțiuni de implicare
- Implicarea este recunoscută, promovată și premiată

O universitate preocupată de relevanța serviciilor sale pentru comunitate, de rolul pe care membrii acesteia îl au în definirea activității ei acordă un nivel de atenție sporit modalității de construire și menținere a parteneriatelor, fie ele cu alte instituții publice sau cu sectorul privat (Baum, 2000).

UNIUNEA
EUROPEANĂ

MINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

Holland (Holland, 1997) propune o matrice a implicării în comunitate cu identificarea principalelor elemente organizaționale la nivelul cărora se înregistrează modificări, precum și patru niveluri diferite de dezvoltare, de la importanță redusă, la includere în activitatea curentă a instituției. Printre elementele menționate se numără misiunea organizației, politicile de resurse umane, prezența de structuri specializate, implicarea studenților și a angajaților, promovarea implicării instituției în comunitate (Holland, 2007).

Implicarea în comunitate este menționată în misiunea Universității Babeș-Bolyai, fiind cuprinsă în planurile strategice, precum și în cele operaționale elaborate la nivel de instituție. Diferitele niveluri ierarhice (prorectori, decani, șefi de catedră) au libertatea de a decide conținutul activităților de implicare în comunitate, în funcție de priorități și resurse disponibile, făcând astfel posibilă existența unui grad ridicat de diversitate și inițiativă în acțiunile întreprinse de diferitele structuri ale universității.

Se conturează astfel nevoia elaborării unei metodologii care să contribuie la o mai bună evaluare a acțiunilor de implicare în comunitate derulate în interiorul Universității Babeș-Bolyai precum și la îmbunătățirea permanentă a calității acestora.

1.2. Implicarea în comunitate și asigurarea calității

Prezența în evaluări ale calității învățământului superior și ranking-uri

Criterii și standarde referitoare la implicarea în comunitate sunt incluse în metodologia agenției de asigurare a calității din Australia (Australian Universities Quality Agency), Africa de Sud (Higher Education Quality Committee), ...

Un număr de asociații au fost constituite pentru a dezvolta dimensiunea de implicare în comunitate a universităților sau au drept obiectiv de activitate asistarea acestora în monitorizarea și evaluarea acțiunilor aferente:

- Australian Universities Community Engagement Alliance (AUCEA)
- Campus Compact (www.compact.org) – alianță în USA formată din peste 1100 de președinți de instituții de învățământ superior, atât private, cât și de stat, constituită cu scopul de a promova implicarea universităților în comunitate.
- Fundația Carnegie (www.carnegiefoundation.org) construiește topul anual al universităților implicate în comunitate, participarea fiind voluntară, instituțiile fiind incluse în una din cele trei categorii existente în clasament.

Participarea Universității Babeș-Bolyai la evaluări internaționale și dorința de a îmbunătăți permanent serviciile oferite atât studenților cât și comunității largi fac din prezenta metodologie un document necesar în completarea demersului de asigurare a calității în instituție.

UNIUNEA
EUROPEANĂ

MINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

2. Obiective

Prin prezenta metodologie se dorește atingerea următoarelor obiective:

- 2.1. Asigurarea unui cadru instituțional clar cu privire la integrarea, îmbunătățirea și extinderea activităților incluse în domeniul implicării în comunitate a Universității Babeș-Bolyai.
- 2.2. Contribuirea la dezvoltarea reglementărilor interne cu privire la implicarea în comunitate a Universității Babeș-Bolyai.
- 2.3. Contribuirea la dezvoltarea de linii directe pentru inițierea și menținerea de parteneriate cu reprezentanți ai stakeholder-ilor externi ai Universității Babeș-Bolyai.

3. Desfășurare*3.1. Elaborarea și evaluarea planului de implicare în comunitate la nivel de facultate*

3.1.1. Conducerea facultății elaborează planul anual de implicare în comunitate și definește activitățile aferente în funcție de resursele umane și financiare disponibile. Activitățile fixate sunt incluse în planul operațional anual.

3.1.2. Fiecare facultate își definește implicarea în comunitate în funcție de resursele disponibile, ținând cont de principalele dimensiuni propuse la nivel de instituție (vezi partea a 4-a a prezentei metodologii).

3.1.3. Fiecare facultate elaborează raportul anual de evaluare a implicării în comunitate odată cu redactarea raportului de evaluare a planului operațional. Raportul este realizat urmărind criteriile, standardele și indicatorii de performanță propuși de prezenta metodologie.

3.2. Evaluarea implicării în comunitate la nivel de instituție

3.2.1. Facultățile înaintează rapoartele Oficiului de Cooperare Locală și Regională, având libertatea de a decide postarea lor pe site-urile proprii.

3.2.2. Oficiul de Cooperare Locală și Regională realizează o situație anuală bazată pe rapoartele facultăților, situație pe care o înaintează prorectorilor responsabili cu cooperarea locală și cooperarea regională.

3.2.3. Prorectorii responsabili cu cooperarea locală și regională prezintă raportul anual în Senat; raportul se publică în Buletinul informativ.

3.2.4. Conducerea instituției oferă recomandări pentru următorul an universitar pornind de la planul strategic al universității și bazate pe raportul anual cu privire la implicarea în comunitate.

UNIUNEA
EUROPEANĂ

MINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROtecției
SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

3.3. Diseminarea informațiilor cu privire la implicarea în comunitate

3.3.1. Prorectoratele responsabile cu cooperarea locală, cooperarea regională și colaborarea cu firmele, împreună cu Oficiul pentru Cooperare Locală și Regională includ informațiile rezultate din raportarea la nivel de instituție în informările periodice adresate Senatorilor de Onoare ai universității, precum și în materiale publicate de Rectorat și adresate publicului larg.

4. Criterii, standarde și indicatori de performanță

Prezenta secțiune cuprinde criteriile, standardele și indicatorii de performanță utilizați de către facultăți în procesul de raportare a activităților de implicare în comunitate.

4.1. Criterii, standarde și indicatori de performanță în evaluarea implicării în comunitate a facultăților*

Criteriul 1 – Implicarea membrilor facultății

Standarde		Indicatori de performanță
1.1	Implicarea pro bono în structuri organizaționale din comunitate independente de universitate: <ul style="list-style-type: none"> - organizații nonprofit - comisii la nivel local - funcții onorifice în structuri externe - comunităților de practică - consultanță pro bono 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ număr de organizații beneficiare ▪ număr de indivizi beneficiari ▪ număr de proiecte în care se oferă servicii pro bono ▪
1.2	Voluntariat în afara universității	<ul style="list-style-type: none"> ▪ număr de ore de voluntariat pe facultate ▪ număr de persoane implicate în acțiuni de voluntariat ▪ număr de organizații beneficiare ▪ număr de indivizi beneficiari

Criteriul 2 – Implicarea studenților

Standarde		Indicatori de performanță
2.1	Implicarea studenților în acțiuni de voluntariat: <ul style="list-style-type: none"> - organizate exclusiv de către studenți prin organizațiile constituite la nivel de facultate - organizate de facultate împreună cu studenții 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ număr de studenți implicați ▪ număr de ore de voluntariat realizate ▪ număr de proiecte ▪ număr de beneficiari

UNIUNEA EUROPEANĂ

MINISTERUL MUNCII, FAMILIEI ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AMPOSDRU

FONDUL SOCIAL EUROPEAN
POS DRU
2007-2013

INSTRUMENTE STRUCTURALE
2007 - 2013

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
OI POS DRU

UNIVERSITATEA BABEȘ-BOLYAI CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

Criteriul 3 – Servicii către comunitate

Standarde		Indicatori de performanță
3.1	Servicii de consultanță (oferite de către membrii ai catedrelor, centrelor și institutelor de cercetare afiliate facultăților)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ număr de proiecte la care participă membrii ai facultății ▪ număr de membrii ai facultății implicați ▪ număr de beneficiari ai proiectelor ▪ număr de parteneri implicați ▪ raport costuri/venituri
3.2	Cercetare și dezvoltare (oferite de către membrii ai catedrelor, centrelor și institutelor de cercetare afiliate facultăților)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ număr de contracte/parteneriate încheiate ▪ număr de specialiști ai universității implicați ▪ raport costuri/venituri ▪ Impact – număr de beneficiari, număr de parteneri, nivel de implementare regional, național

Criteriul 4 – acces la cunoaștere

Standarde		Indicatori de evaluare
4.1	Organizare de activități dedicate publicului larg: <ul style="list-style-type: none"> - zilele facultății - prelegeri publice - seminarii, workshop-uri, cursuri deschise și secțiuni speciale în cadrul evenimentelor academice 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ număr de activități ▪ număr de beneficiari ▪ număr de angajați implicați și număr de ore dedicate ▪ raport costuri/beneficii
4.2	Comunicare cu stakeholder-ii externi: reprezentanți ai sectorului privat, administrație locală și centrală, părinți, absolvenți	<ul style="list-style-type: none"> ▪ tiraj materiale adresate publicului larg ▪ secțiuni dedicate pe site-ul facultății ▪ evenimente speciale adresate uneia sau mai multor categorii de stakeholderi: întâlniri cu alumni, întâlniri cu părinții, cu reprezentanți

UNIUNEA
EUROPEANĂMINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRUFONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRUUNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

OAMENI

Programul Operațional Sectorial pentru Dezvoltarea Resurselor Umane 2007 – 2013

Axa prioritară 1. Educație și formare profesională în sprijinul creșterii economice și dezvoltării societății bazate pe cunoaștere

Domeniul major de intervenție 1.2 Calitate în învățământul superior

Titlul proiectului: „Asigurarea calității programelor de studii universitare prin formarea resursei umane și orientarea spre piața muncii”

Contract POSDRU/18/1.2/G/5593

ai administrației locale și angajatorilor

Criteriul 5 – consultarea reprezentanților comunității

Standarde		Indicatori de performanță
5.1	Consultarea membrilor comunității cu privire la: <ul style="list-style-type: none"> - conținutul cursurilor oferite - serviciilor suplimentare oferite studenților - 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Număr de reprezentanți ai angajatorilor, absolvenților, etc. incluși în procese consultative la nivel de facultate ▪ Număr de reprezentanți ai angajatorilor, absolvenților, etc incluși drept membrii permanenți în structuri consultative la nivel de facultate ▪ Existența de structuri consultative la nivel de facultate precum și de proceduri de consultare și valorificare a informațiilor strânse ▪

* pentru documentare cu privire la selectarea prezentelor criterii, vezi anexa 1 a metodologiei

5. Concluzii

Implicarea în comunitate a unei instituții de învățământ superior constituie un demers tot mai răspândit în prezent în rândul universităților de top din întreaga lume. Universitățile inițiază acțiuni de implicare în concordanță cu prioritățile stabilite și comunitățile delimitate.

Existența unei metodologii de evaluare a implicării în comunitate permite Universității Babeș-Bolyai să identifice inițiativele prezente în interiorul instituției și să acționeze pentru îmbunătățirea și creșterea numărului acestora. Serviciile oferite comunității, voluntariatul în rândul studenților sau accesul publicului larg la muzee sau biblioteci reprezintă tot atâtea modalități prin care instituția interacționează deja cu membrii comunității locale și regionale, evaluarea sistematică a acestei interacțiuni constituind o parte importantă în demersul de conturare a direcției de implicare în comunitate la Universitatea Babeș-Bolyai.

UNIUNEA
EUROPEANĂMINISTERUL
MUNCII, FAMILIEI ȘI
PROTECȚIEI
SOCIALE
AMPOSDRUFONDUL SOCIAL
EUROPEAN
POS DRU
2007-2013INSTRUMENTE
STRUCTURALE
2007 - 2013MINISTERUL
EDUCAȚIEI,
CERCETĂRII ȘI
INOVĂRII
OI POS DRUUNIVERSITATEA
BABEȘ-BOLYAI
CLUJ-NAPOCA

ANEXA 1. Dimensiuni ale implicării în comunitate la Universitatea Babeș-Bolyai

1. 1. Abordări internaționale în implicarea în comunitate

În ultimele 2 decenii au fost dezvoltate definiții și construite instrumente pentru a surprinde diferite dimensiuni a ceea ce autorii respectiv universitățile din jurul lumii au considerat a fi implicarea organizației în comunitate. În timp ce unele au fost preluate din mediul de business și adaptate la caracteristicile unei instituții de învățământ, altele au pornit de la starea de fapt din universități și potențialul lor sau de la nevoile pe care acestea le pot acoperi în comunitățile în care activează.

Prezentăm în cele ce urmează principalele abordări și instrumentele aferente dezvoltate fie de echipe de cercetători în interiorul sau în afara instituțiilor de învățământ superior.

1. *Higher Education Community Engagement Model (HECEM)* (Russel Group universities & Corporate Citizenship Company, 2003)

Bazat pe London Benchmarking Model dezvoltat pentru măsurarea implicării în comunitate a companiilor, modelul a fost adaptat pentru a fi aplicat în mediu universitar. Scopul instrumentului este de a surprinde implicarea diferitelor structuri ale universității în activități ce depășesc acțiunile curente de predare și cercetare, comunitatea fiind definită în cel mai cuprinzător sens al termenului. Instrumentul dezvoltat ajută instituțiile de învățământ superior să compare inițiativele proprii cu cele ale altor universități, surprinzând caracteristici cheie ale activităților de implicare în comunitate pe baza cărora pot fi estimate costurile și beneficiile acestor inițiative ale universităților.

Util pentru:

- Compararea cu alte instituții de învățământ
- Monitorizarea activităților realizate de structurile universității
- Colectarea de dovezi cu privire la impactul acțiunilor în comunitate
- Acțiuni de marketing și PR

2. *Community Engagement Classification (Fundația Carnegie)*

Procesul de identificare și grupare a dimensiunilor implicării în comunitate a cuprins 3 etape: parcurgerea literaturii relevante pe implicare în comunitate și consultarea cu lideri naționali reprezentativi, documentarea cu privire la practici curente (Campus Compact, the Council of Independent Colleges, National Association of State Universities and Land-Grant Colleges), ultima etapă constând în derularea unui studiu pilot pe 14 instituții de învățământ identificate drept având un grad ridicat de implicare în comunitate.

Ierarhizarea universităților este realizată pe baza participării voluntare a acestora, cele 3 categorii incluse în clasament fiind:

- Implicare la nivel de curriculum – instituțiile de învățământ consultă stakeholderi interni și externi (profesori, studenți, absolvenți, părinți, reprezentanți ai mediului

de afaceri) și încearcă să răspundă nevoilor comunității, oferind în același timp o experiență diversificată studenților.

- Parteneriate și facilități pentru comunitate – instituțiile de învățământ pun la dispoziția membrilor comunității resurse instituționale a căror utilizare generează beneficii de ambele părți; parteneriatele pe care universitățile le construiesc cu alți membri ai comunității sunt bazate pe beneficii reciproce și pot implica cercetare și dezvoltare, pregătirea resurselor umane, etc.
- Implicare la nivel de curriculum, parteneriate și facilități pentru comunitate – instituțiile de învățământ ierarhizate în această categorie fac dovada prezenței acțiunilor din ambele categorii menționate anterior.

Datele oferite de universități sunt incluse în două categorii: informații despre angajamentul la nivel de instituție (menționarea în cartă, în planurile strategice, dezvoltarea de inițiative la nivel de facultăți, alocarea de buget) și informații despre acțiunile de implicare (activități incluse în una dintre cele două categorii – curriculum sau parteneriate și facilități pentru comunitate).

Ierarhizarea este până în prezent deschisă doar pentru universități de pe teritoriul SUA.

Util pentru:

- Ghidarea construirii
- Identificarea gradului de instituționalizare a implicării în comunitate

3. *AUCEA Pilot Project*

Proiectul pilot de identificare a dimensiunilor și intensității implicării în comunitate a universităților din Australia dezvoltat de Australian University Community Engagement Alliance (AUCEA) a fost inițiat în urma identificării, în 2005, a nevoii de a încuraja implicarea universităților în comunitățile de care aparțin și de a contura cel de al treilea rol major pe care o instituție de învățământ îl joacă în comunitate, cel de implicare. Dimensiunile instituționale identificate de AUCEA se bazează pe practicile curente întâlnite în universitățile din Australia, conturând obiective de dezvoltare a practicilor de implicare în comunitate în funcție de scopuri comune stabilite de instituțiile de învățământ superior australiene. Elementele identificate de AUCEA includ dialogul permanent cu stakeholderi externi pentru dezvoltarea predării și cercetării, adecvarea planificării instituționale, a metodologiilor interne și procedurilor pentru a încuraja dezvoltarea deschiderii către comunitate, a dialogului permanent cu membrii acesteia.

Util pentru:

- Definirea dimensiunilor de implicare în comunitate
- Definirea de indicatori pentru implicarea în comunitate
- Compararea internațională

4. *Tufts/Talloires Inventory Tool for Higher Education Civic Engagement*

Construit inițial pentru ACU (Association of Commonwealth Universities) în 2004, instrumentul vizează atât modalitatea de organizare a instituției pentru implicarea în comunitate cât și tipurile de activități întreprinse de aceasta.

Util pentru:

- Construirea unei abordări a implicării în comunitate la nivel de instituție
- Compararea cu alte instituții de învățământ superior

5. *Higher Education Funding Council for England*

În 2002 HEFCE a construit un instrument pentru a ajuta universitățile să măsoare impactul pe care îl au în comunitate, gradul în care contribuie la dezvoltarea regiunii și cum ar putea îmbunătăți practicile instituției. Spre deosebire de celelalte instrumente prezentate, acesta se axează pe dimensiuni ale dezvoltării regionale, nu pe caracteristici ale instituției (exemplu: dezvoltare economică, dezvoltare socială). Astfel, dincolo de identificarea măsurii în care universitatea își extinde implicarea în comunitate, instrumentul ajută instituția să își stabilească prioritățile strategice și să identifice și valorifice parteneriatele regionale importante.

Util pentru:

- Planificare strategică la nivel de instituție
- Evaluarea impactului pe care instituția de învățământ superior îl are la nivel local/regional
- Stabilirea de obiective în parteneriatele locale și regionale

6. *National Co-ordinating Centre for Public Engagement*

CCPE a realizat în 2009 o analiză a literaturii pe implicarea în comunitate a instituțiilor de învățământ superior precum și a practicilor derulate în universități din Marea Britanie, rezultând 7 dimensiuni ale implicării în comunitate:

- Acces public la facilitățile universității (biblioteci, muzee, spații de agrement, etc);
- Acces public la cunoaștere (acces la conținutul cursurilor, prelegeri publice, seminarii de informare, etc) ;
- Implicarea studenților (« student engagement ») – voluntariat în rândul studenților, activități organizate de studenți care aduc beneficii altor membri ai comunității ;

- Implicarea facultății (« faculty engagement ») – implicarea membrilor din comunitate în activitatea facultății precum și implicarea angajaților facultății în dezvoltarea comunității, fiind incluse aici activități diverse, de la voluntariat efectuat de angajați în afara instituției și existența unor politici de personal favorabile, până la cursuri deschise pentru publicul larg și servicii pentru alumni.
- Egalitate și diversitate (« widening participation ») – creșterea accesului studenților cu nevoi speciale la educație prin oferirea de servicii precum asistență financiară, cursuri de pregătire, peer mentoring. Construirea de parteneriate (« Institutional relationship and partnership building ») – construirea de rețele comunitare pentru generarea, diseminarea și utilizarea cunoștințelor, implicarea stakeholderilor externi în structuri consultative, construirea unei structuri organizaționale de suport pentru dezvoltarea de parteneriate (birou pentru cooperare, politici de resurse umane adecvate)
- Încurajarea antreprenoriatului și a colaborării cu mediul economic – dimensiunea include transferul tehnologic, inițiativele de sprijinire a dezvoltării antreprenoriatului în rândul stakeholderilor interni și externi.

Categoriile nu sunt disjuncte, autorii încercând nu atât să facă o sinteză a literaturii și a practicii în domeniu, cât să construiască, pe baza altor instrumente și practici existente, mai multe « tipuri » de implicare. În funcție de caracteristicile sale și de strategie, fiecare universitate își construiește implicarea în comunitate prin dezvoltarea uneia sau a mai multor dimensiuni. Spre deosebire de alte abordări, aceasta pune accentul pe evaluarea implicării în comunitate și prin prezența indicatorilor de rezultat, nu doar a celor de input sau de proces, fenomen încă rar întâlnit în domeniu (Oliver, 2008).

Util pentru:

- Planificare strategică la nivel de instituție
- Identificarea dimensiunilor implicării în comunitate potrivite pentru instituție
- Stabilirea de indicatori de evaluare a implicării în comunitate

1.2. Dimensiuni ale implicării în comunitate la Universitatea Babeș-Bolyai

Analizarea inițiativelor internaționale de definire, conceptualizare și măsurare a implicării în comunitate a unei instituții de învățământ superior prin prisma documentelor interne ale Universității Babeș-Bolyai – Carta instituției, planul strategic actual, planurile operaționale ale facultăților, strategia de resurse umane la nivel de instituție, reforma de Curriculum la nivel de universitate - a generat concentrarea eforturilor de identificare a procesului de implicare în comunitate și evoluția acestuia în universitate pornind de la 8 dimensiuni (tabelul 1):

- Trei dimensiuni instituționale – misiune și planuri strategice/operaționale, structură, reflectare în politicile de resurse umane
- Implicarea angajaților
- Implicarea studenților
- Accesul public la cunoaștere
- Accesul public la facilitățile instituției
- Servicii către comunitate
- Implicarea membrilor comunității

Metodologia cu privire la evaluarea implicării în comunitate a facultăților Universității Babeș-Bolyai cuprinde 5 dintre aceste dimensiuni, cele mai importante la nivel de activitate a facultăților și cele asupra cărora facultățile dețin un nivel mediu sau ridicat de autonomie în organizare. Nivelurile incluse în tabelul 1 pot fi folosite pentru a identifica dezvoltarea implicării în comunitate la nivel de instituție, pentru evaluarea la nivel de facultate fiind utilizați indicatorii cantitativi incluși în metodologie.

Tabelul 1. Dimensiunile implicării în comunitate la Universitatea Babeș-Bolyai - propunere

DIMENSIUNE	CONCEPTUALIZARE	NIVEL 1	NIVEL 2	NIVEL 3
1. MISIUNE – PLANURI STRATEGICE & OPERAȚIONALE	Dimensiunile implicării în comunitate menționate în misiunea instituției, includerea acestora în planurile strategice și operaționale ale instituției.	Nemenționat, referire generală	Implicarea în comunitate este menționată și argumentată fără a fi identificate dimensiuni prioritare.	Sunt definite direcțiile de implicare în comunitate în planul strategic al instituției, planurile operaționale ale facultăților și rapoartele de evaluare ale acestora.
2. STRUCTURA	Oglindirea preocupării pentru implicarea în comunitate în organigrama instituției – alocarea de resurse umane, poziționarea ierarhică a acestora, nivel de independență, nivel de acoperire (funcționează doar pentru o facultate sau pentru întreaga universitate).	Nu există personal alocat care să dețină responsabilități în sfera implicării în comunitate.	Există personal cu atribuții parțiale permanente în sfera implicării în comunitate – cu atribuții ocazionale în sfera implicării în comunitate, aflat în structura unei facultăți, părți din aceasta sau o structură periferică a universității.	Există un departament – centru, etc ce deține atribuții în domeniul implicării în comunitate și deservește întreaga universitate.
3. REFLECTARE ÎN POLITICILE DE RESURSE UMANE	<ul style="list-style-type: none"> - implicarea în comunitate este inclusă în sistemul de remunerare - implicarea în comunitate face parte din profilul căutat la 	Nu sunt definite acțiunile de implicare în comunitate și nu sunt reflectate deloc în politicile de resurse umane.	Sunt definite acțiunile de implicare în comunitate din partea diferitelor categorii de angajați ai universității și acestea fac obiectul recunoașterii angajaților prin	Sunt definite acțiunile de implicare în comunitate din partea diferitelor categorii de angajați ai universității, acestea fac nu doar obiectul premierilor anuale, ci sunt incluse în rândul

	angajarea în universitate		premiu anuale.	indicatorilor de evaluare a performanței pentru unele posturi.
4. IMPLICAREA ANGAJAȚILOR	Implicarea voluntară a angajaților în structuri externe universității (comisii, borduri, etc).	Angajații sunt implicați în structuri din cadrul universității, în afara acesteia oferind doar servicii contra cost.	Angajații dețin funcții onorifice și oferă servicii pro bono în comunitate.	Universitatea dispune de mecanisme de monitorizare, evaluare și încurajare a voluntariatului și serviciilor pro bono în rândul angajaților.
5. IMPLICAREA STUDENȚILOR	Implicarea voluntară a studenților în activități organizate de universitate în beneficiul comunității.	Implicarea în comunitate este inclusă în activitățile extracuriculare derulate de studenți, care nu sunt ghidate în nici un fel de universitate (exemplu: activități de voluntariat efectuate de studenți pe perioada studiilor în structuri ce nu aparțin universității).	Universitatea recunoaște oficial importanța formării studenților prin voluntariat și sprijină derularea acestuia (exemplu: sprijină organizațiile studențești din universitate)	Universitatea dispune de mecanisme de monitorizare, evaluare și încurajare a voluntariatului în rândul studenților.
6. ACCES PUBLIC LA CUNOAȘTERE	Universitatea oferă posibilitatea membrilor comunității să acceseze cunoașterea generată în instituție.	Membrii universității se implică ocazional și izolat în activități de diseminare a cunoașterii pentru publicul larg.	În instituție se organizează constant manifestări pentru publicul larg (exemplu: zilele facultății, prelegeri pentru publicul larg, secțiuni din conferințe).	Universitatea dispune de mecanisme de colectare și utilizare a feedback-ului din partea publicului larg cu privire la domenii și activități de interes.
7. ACCES PUBLIC	Accesul membrilor	Facilitățile puse la dispoziția	Diferite structuri ale	Universitatea dispune

LA FACILITĂȚI	comunității la facilități aflate în administrarea universității (ex: muzee, biblioteci, grădină botanică).	publicului larg se bazează exclusiv pe resursele disponibile în instituție într-un moment dat, nefiind corelate cu nevoile comunității.	universității dețin modalități izolate de colectare a feedback-ului din comunitate cu privire la calitatea serviciilor oferite, modalitatea de diversificare a acestora și nevoile acoperite.	de mecanisme de colectare și utilizare a feedback-ului din partea publicului larg cu privire la acces și diversitatea facilităților.
8. SERVICII CĂTRE COMUNITATE	Diferitele structuri ale instituției (centre și institute de cercetare, catedre, etc) oferă servicii specializate comunității (consultanță, cercetare și dezvoltare).	Activitatea de consultanță, cercetare și dezvoltare adresată comunității este gestionată la nivel de centru/institut/catedră/facultate, în lipsa unor obiective și proceduri la nivel de instituție.	Membrii universității sunt implicați în activități de consultanță, cercetare și dezvoltare relevante la nivel local, regional.	Universitatea dispune de proceduri interne pentru oferirea de servicii către comunitate ce specifică atribuțiile membrilor universității și rolul membrilor comunității.
9. IMPLICAREA COMUNITĂȚII	Reprezentarea stakeholderilor externi (părinți, absolvenți, angajatori) la diferite niveluri din instituție.	Implicare nesistematică, individuală sau în grupuri izolate.	Facultățile dispun de structuri consultative permanente formate din angajatori, reprezentanți ai administrației locale, absolvenți, părinți, etc.	Universitatea dispune de mecanisme de colectare și utilizare a feedback-ului primit de reprezentanți ai angajatorilor, părinți, absolvenți, etc.